

Duminica a XXIX-a după Rusalii.

Porunca recunoștinței

Multe și mari au fost binefacerile revărsate asupra oamenilor, prin faptele minunate săvârșite de Mântuitorul, în timpul lucrării sale pământești. Omenirea s-a împărtășit de alinare și mângâiere sufletească: se adevărase știrea pe care Mântuitorul o trimisese Înaintemergătorului Său: "Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și ați auzit, că orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții învie, săracilor se binevestește" (Luca 7, 22).

Despre una din faptele minunate săvârșite de Mântuitorul în lucrarea Sa de izbăvire din robia păcatului ne vorbește și Sfânta Evanghelie de azi: Vindecarea celor zece leproși.

În timp ce Mântuitorul se îndrepta spre Ierusalim, străbătând satele și orașele din Galileea și Samaria, însoțit de ucenici, în preajma unui sat, numit după tradiție Eugannim, este întâmpinat de zece bărbați leproși, care, ridicându-și brațele pline de răni spre Fiul îndurărilor cerești, strigă plini de durere: "Iisuse, Învățătorule, miluiește-ne" (Luca 17, 13). Durerea celor zece oameni era neînchipuit de mare. Erau bolnavi de cea mai îngrozitoare formă a suferinței omenesti, de lepră. Microbul leprei infectează pielea bolnavului, acoperă tot corpul de

răni purulente, descompune țesuturile, macină vasele, desfigurează chipul până la epuizare totală. Fiind o boală molipsitoare, cele mai aspre măsuri s-au luat încă din vechime pentru întâmpinarea și înlăturarea ei. Însăși legea lui Moise poruncea ca leproșii să fie îndepărtați și izolați de orice așezare omenească (Numeri 5, 1-3). Scoși din sânul familiei și din societate și trimiși în locuri pustii, nelocuite, ei erau obligați ca la apropierea întâmplătoare a unei persoane, să strige: "Necurați, necurați!" Într-un cuvânt, leproșii erau niște oameni morți între vii.

Această dureroasă soartă o aveau și cei zece bărbați leproși amintiți în Sfânta Evanghelie. Dar auzind de minunile și de marea iubire de oameni a Domnului Iisus, o sfântă nădejde le aprinde inima când află că Fiul lui Dumnezeu trece prin acele locuri. Aleargă cu înfrigurare spre Domnul și strigă de la distanță cu toată puterea sufletului lor: "Iisuse, Învățătorule, miluiește-ne!" Nouă dintre ei erau iudei, iar unul era samarinean. Suferința îi unise în nădejde și rugăciune, într-o rugăciune caldă, plină de umilință și credință. La strigătul curemurător al leproșilor, Domnul Iisus se oprește, ascultă și-i privește cu dumnezeiască îndurare și cine știe dacă pe chipul Său ars de soare nu s-au rostogolit lacrimile durerii și ale milei. Fără să rostească vreun cuvânt sau să facă vreun gest, ca în atâtea alte cazuri de suferință omenească, ci numai prin simpla Sa voință, Mântuitorul Hristos îi tămăduiește pe loc de cumplita boală, spunându-le: "Duceți-vă și vă arătați preoților" (Luca 17, 14). În aceeași clipă, ca la o poruncă atotbiruitoare, durerile dispar, rănilor se închid, nici o urmă de lepră nu mai rămâne. Bolnavii abia își cred ochilor, se privesc cutremurați unii pe alții și, cuprinși de negrăita bucurie a unor oameni care înviază din morți, aleargă spre preoți ca să capete aprobarea că s-au vindecat de lepră, că pot intra fericiți în sânul familiilor lor. Dar celui care i-a vindecat, îi arată vreun semn de recunoștință?

Cei nouă iudei se răspândesc pe la casele lor, uitând să mulțumească măcar cu un cuvânt dumnezeiescului Tămăduitor. Singur samarineanul, omul străin și pe jumătate păgân, se oprește în

culmea bucuriei, se reculege și, cu inima pătrunsă de cea mai sfântă recunoștință, se întoarce la cerescul Doctor al sufletelor și al trupurilor, mulțumindu-i cu umilință din adâncul sufletului, "slăvind pe Dumnezeu cu glas mare și căzând cu fața la picioarele Lui" (Luca 17, 15-16). Din zece inși, unul singur știe că este dator să mulțumească și acesta este un străin de lege și credință. El își arată recunoștința cu sufletul și cu trupul, cu graiul și cu cugetul, cu cuvântul și cu corpul care cade în genunchi, ca într-o sfântă metanie, cu ochii pe care-i ridică spre cer. Deci, din zece inși, unul singur știe că la ceas de bucurie, și mai ales acum, trebuie să mulțumească. La durere toți au fost uniți în rugăciunile de cerere, dar bucuria i-a despărțit pe unii de alții și, ce este mai trist, i-a îndepărtat pe cei nouă chiar de Părintele ceresc.

Pentru cei nouă nu s-a găsit timpul necesar, nici dorința sufletească de a-și arăta prin vorbe și fapte, mulțumirea. Dorința lor de a-și vedea familia, rudele, prietenii a fost mai puternică decât aceea de a veni și mulțumi Mântuitorului. Ei uită cu totul că au datoria de a mulțumi, măcar, și de a fi recunoscători față de El. Le vine prea greu să se întoarcă din drum și să rostească un cuvânt de mulțumire.

De aceea, Mântuitorul întreabă: "Au nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a aflat să se întoarcă și să dea mărire lui Dumnezeu, fără numai acesta, ce este de alt neam? Și i-a zis lui: Scoală-te, și mergi; credința ta te-a mântuit".

Fapta celor nouă este atât de nedemnă și de păcătoasă, încât orice suflet drept se cutremură la auzul ei. Dar dacă ne oprim o clipă și ne analizăm sufletul, vom fi poate unii dintre noi în situația de a nu judeca și acuza prea aspru pe cei nouă leproși nerecunoscători. Poate nu toți avem dreptul să-i condamnăm pentru atitudinea lor, deoarece și noi ne-am găsit uneori în situația lor, ca după o binefacere primită de la Dumnezeu sau de la binefăcători pământești, să răspundem cu aceeași lipsă de recunoștință. O vorbă bătrânească spune: "Recunoștința este o floare rară!" Dar n-ar trebui să fie așa.

Recunoștința și mulțumirea pentru binefacerile primite ar trebui să împodobească sufletul adevăratului creștin. Cel ce în sufletul său este pătruns adânc de credință și dragoste față de Dumnezeu, de iubire față de aproapele nu poate rămâne străin la binefacerile primite și să nu-și arate recunoștințele față de binefăcători. Sf. Evanghelie de azi ne pune în față, printr-un exemplu, această datorie înaltă față de cei care ne fac bine.

Din învățătura sfintei noastre Biserici, știm că toate câte le avem sunt de la Dumnezeu, care în atotbunătatea Sa, și-a revărsat darurile Sale cele bogate peste noi. De aceea, pentru orice creștin, este o datorie sfântă recunoștința față de Tatăl ceresc, ca astfel să sporim și mai mult legătura dintre noi și El și să ne facem vrednici de daruri tot mai multe și mai bogate.

Sf. Ioan Gură de Aur mărturisește acest adevăr prin cuvintele: "Dumnezeu cere recunoștința noastră nu fiindcă are trebuință de ea, ci pentru a ne face vrednici de daruri mai mari din partea Lui. Cine mulțumește, acela câștigă mila Domnului, cu înzecit prisos, cu tot mai spornică dobândă".

Pentru Fericitul Ieronim recunoștința este o virtute specific creștină, o obligație de onoare, de dreptate și de iubire, sentimentul natural care, sub o formă modestă, nu lipsește nici la ființele necuvântătoare: "Boul își recunoaște stăpânul și asinul ieslea domnului său, dar Israel nu Mă cunoaște, poporul meu nu pricepe" (Isaia 1, 3). Din viața Sf. Gherasim cunoaștem, de asemenea, scena de duioasă recunoștință a unui leu căruia cuviosul părinte îi scosese o țepă din laba piciorului. După moartea sfântului, animalul fioros al deșertului i-a rămas recunoscător până la sfârșit, murind de durere deasupra mormântului binefăcătorului lui. Ceea ce leul și alte ființe asemănătoare fac din instinct, creștinul trebuie să împlinească din conștiință și credință, ca pe una din cele mai înalte și obligatorii porunci, ca expresie a inimii sale simțitoare, delicate, atente și credincioase, ca un răspuns cu binecuvântări la binecuvântările primite.

Sf. Apostol Pavel ne întreabă: "Și ce ai, pe care să nu-l fi primit? Iar dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca și cum nu l-ai fi primit?". Oricum ne-am privi, nimic nu ne aparține. Datorăm totul părinților noștri, Bisericii, școlii, țării, lui Dumnezeu, "căci toată darea cea bună și tot darul desăvârșit se pogoară de sus" (Iacob 1, 17), de la Părintele îndurărilor.

Păcat mare este nerecunoștința față de părinți, atunci când nu le arătăm respectul și purtarea de grijă cuvenite pentru tot ceea ce au făcut pentru noi, când nu-i vizităm, nu-i ajutăm sau, și mai rău, când nu le vorbim frumos sau le-am uitat mormântul și rugăciunea de pomenire pentru sufletul lor. "Cu fapta și cu cuvântul cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți vină binecuvântare de la ei... Ca un hulitor este cel ce părăsește pe tată și blestemat de Domnul este cel ce mânia pe mama sa", spune cuvântul Domnului (Sirah 3, 8 și 16). În același păcat cădem când ne prefacem că nu mai cunoaștem pe cei care au avut un rol în formarea noastră intelectuală și morală, pe dascălii, profesorii, sprijinatorii și ajutătorii noștri, când nu știm să-i salutăm, să le spunem un cuvânt bun sau să-i vizităm.

Ridicându-ne ochii mai sus, la ce datorăm Domnului Dumnezeu, va trebui să zicem ca psalmistul și împăratul David: "Cu ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie" (Ps. 65, 3).

Părintelui ceresc îi datorăm tot ce suntem, tot ceea ce avem, tot ceea ce vedem în jurul nostru, toate bunurile materiale și duhovnicești, universul cu toate podoabele lui, cerul și pământul, lumina, aerul, apa, hrana și căldura, trupul și sufletul, comoara Sfintei Scripturi, darurile Bisericii și mântuirea veșnică. La aceste bunuri pământești și duhovnicești gândind, Sf. Ioan Apostolul exclamă, plin de admirație și recunoștință, în Apocalipsa sa: "Vrednic ești, Doamne Dumnezeul nostru, să primești slava și cinstea și puterea, căci tu ai zidit toate lucrurile și Voința Ta ele au fost și s-au făcut" (Apoc. 4, 11).

"Cum nu e aici un ceas, nici o clipă în viața mea, zice Fericitul Augustin, în care să nu mă folosesc de binefacerile tale, Doamne,

asemenea nu trebuie nici o clipă în care să nu te am înaintea ochilor mei, în memoria mea, în care să nu te iubesc din toate puterile mele". Sfânta Biserică, cu toate cântările și doxologiile ei liturgice, cu toți psalmii și Te-Deum-ul său dă slavă și mulțumire, mai presus de toate, Domnului și Mântuitorului Hristos, a cărui dumnezeiască viață încununată de jertfa de pe Golgota a fost o permanentă și cea mai desăvârșită și bineplăcută euharistie sau mulțumire ce s-a adus vreodată Tatălui ceresc.

Recunoștința și mulțumirea sunt sentimente nobile ce se trezesc în sufletele curate la primirea unor binefaceri, a unui dar sau în fața unei atitudini binevoitoare. Cel stăpânit de aceste sentimente dă dovadă de curăție și noblete sufletească, de prețuire a binefacerilor, de vrednicie în a primi aceste binefaceri. El se învrednicește, prin recunoștință, de dragoste și stimă, de încredere și sporire în daruri.

Acest sentiment de recunoștință a dorit Mântuitorul să-l sădească în inimile oamenilor, prin minunea săvârșită. De aceea, când singurul lepros tămăduit vine la Iisus să-I mulțumească plin de recunoștință, Mântuitorul, cu oarecare amărăciune în suflet, îi pune întrebarea: "Oare nu zece s-au curățit? Dar cei nouă, unde sunt? Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decât acesta?" Sunt cuvinte care conțin o aspră, dar dreaptă mustrare la adresa celor nouă leproși ce și-au dovedit prin nerecunoștința lor nevrednicia pentru alte binefaceri.

Pentru adevăratul creștin, recunoștința este o datorie și el trebuie să-și împlinească această datorie cu toată căldura sufletului său. De aceea, Sf. Apostol adresează acest îndemn creștinilor: "Mulțumiți pentru toate, căci aceasta este voia lui Dumnezeu, întru Hristos Iisus" (I Tesal. 5, 18). Dar se pune întrebarea pentru noi toți: împlinim noi această poruncă a Sf. Apostol, urmăm noi pilda Mântuitorului, sau suntem asemenea celor nouă leproși? Pentru fiecare se poate da un răspuns în parte, după viața fiecăruia.

Cu toții suntem convinși de atotbunătatea divină, arătată nouă prin diferite și bogate daruri, dar mai puțini sunt aceia care să-și îndrepte ruga lor de mulțumire către Dumnezeu. Aceeași comportare poate exista și față de binefăcătorii noștri pământenii. Și aceasta cu atât mai mult, căci dacă - creștini fiind -, uităm de recunoștința datorată Tatălui ceresc, cu atât mai ușor și mai repede vom dovedi nerecunoștință față de binefăcătorii noștri pământenii: părinți, educatori, dascăli, prieteni, societate etc. Prin lipsa de recunoștință vom da dovadă de neglijență, nepăsare, mândrie și chiar răutate. De aceea, nerecunoștința este un păcat greu, care ne îndepărtează de la vistieria milostivirilor cerești și a binefacerilor omenesti.

Prin cuvintele Sf. Evanghelii de azi ne-au fost puse în față cele două figuri: recunoscătorul și nerecunoscătorul, fapta bună și păcatul. În fața lor, datoria noastră este de a alege fapta cea bună, recunoștința, pe care în orice împrejurare a vieții s-o arătăm prin cuvânt și faptă față de binefăcătorii noștri.

Să fim recunoscători față de Părintele nostru ceresc, pentru darurile Sale. Să fim recunoscători față de binefăcătorii noștri pământenii, după îndemnul Sfântul Apostol Pavel: "Mulțumiți tuturor pentru toate... mulțumiți celor ce vă fac bine și vă rugați pentru dânsii". Amin. Pr.Ioan Cârciuleanu